

تحلیل نظری نیروهای تعاملی در پوسته‌های استوانه‌ای با تقویت کننده‌های متعامد نامتقارن

حسین لطفی جندقی
دانشجوی دکتری

غلامحسین رحیمی
استادیار

بخش مهندسی مکانیک، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

هدف از مقاله حاضر آنالیز نیروهای تعاملی در پوسته‌های استوانه‌ای تقویت شده کامپوزیت است. این پوسته‌ها توسط تقویت کننده‌های طولی^۱ و تقویت کننده‌های محیطی^۲ که در فواصل بمسان در محیط و در طول استوانه قرار دارند، مسلح شده‌اند و پوسته تحت تأثیر بار مرکب نیروی محوری همراه با فشار داخلی قرار دارد. در این مقاله چگونگی تعیین مقدار و نحوه توزیع نیروهای تعاملی، اثر این نیروها بر اتصالات نیروها و ممان‌های داخلی، محاسبه توزیع تغییر شکل‌ها و کرنش‌ها در پوسته، رینگ و استرینگ، مورد بحث و بررسی است. همچنین نیروی تعاملی بحرانی که تابع شعاع و ضخامت هستند و در طراحی نحوه انتقال تقویت کننده‌های به پوسته کاربرد دارند، تعیین می‌شوند. علاوه بر آن اثر فواصل رینگ و استرینگ بر نیروهای تعاملی تعیین می‌شود و مکانیزم جذابیت احتمالی پوسته از تقویت کننده‌ها در این مقاله بررسی می‌گردد. در پایان نتایج بدست آمده با برخی از نتایج در دسترس مقایسه می‌شود.

کلمات کلیدی

پوسته‌های استوانه‌ای، کامپوزیت، تقویت کننده‌های متعامد با مقطع نامتقارن

Theoretical Analysis of Interacting Loads in Orthogonally Asymmetrically Stiffened Cylindrical Shells

GH. Rahimi
Assistant Professor

H. Lotfi Jandaghi
Ph. D Student

Mechanical Engineering Department,
University Tarbiat modarres

Abstracts

The purpose of this paper is to analyze the interacting forces acting upon reinforced cylindrical composite shells. The shells are reinforced by stringer and circumferential stiffener (ring or frames) each located at equal intervals along the length and circumference. The stiffened shell is subjected to combined axial loads and internal pressure.

The effects of the intracting forces on connections, and internal moments are considered, and the displacement distributions and strains on the shell, ring, and stringer are also evaluated.

The article also highlights the calculations of the critical interacting force which is a function of radius and thickness with the aim of designing the connections between the stiffeners and the shell. Furthermore, the effects of interval between rings and stringers on interacting forces are calculated and the probable seperation mechanism of stiffeners from the shell is dicussed.

The article concludes with the comparison of obtained results and the corresponding available data.

Keywords

Cylindrical shells, composite shells, orthogonally asymmetrically stiffeners. C:/DR/4

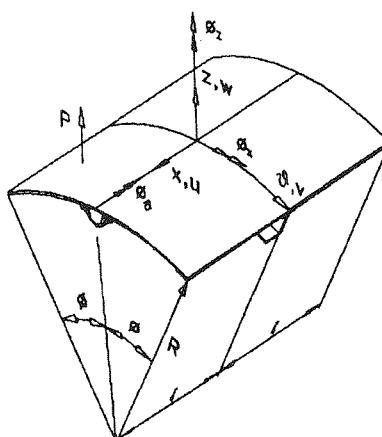
مقدمه

نیروهای تعاملی بر مکانیزم جدایش اتصالات انجام می‌شود و در نهایت برای حالات مختلف، مقدار ماکزیمم این نیروها و توزیع آن تعیین می‌گردد تا در طراحی اتصالات مورد استفاده قرار گیرد.

۲- مدل هندسی و نماد گذاری

چون بارگذاری پوسته متقارن محوری است و فواصل رینگ و استرینگ در کل پوسته یکسان فرض می‌شوند می‌توان بجای تحلیل کل پوسته از تحلیل یک بخش از پوسته که واحد تکرار^۳ نامیده می‌شود استفاده نمود.

در شکل (۱) طول واحد تکرار $2l$ و طول کمان واحد تکرار برابر $b = 2R\Phi$ خواهد بود. 2Φ زاویه مرکزی کمان برحسب رادیان و R شعاع تار میانی پوسته است. شکل مقطع رینگ و استرینگ که در ساخت سازه‌های هواپیمایی بزرگ و موشک‌ها بطور مشابه مورد استفاده قرار می‌گیرند، به اشکال مختلفی چون I, U, Y, Z, H, S بودند. انتخاب شکل آنها بستگی به نوع بارگذاری دارد و با توجه به شرایط حداقل وزن و نوع باری که باید تحمل کنند و حداکثر سختی کششی، خمشی و پیچشی که باید داشته باشند انتخاب می‌شوند. اشکال انتخابی در این مقاله یک نمونه کاربردی در صنعت هوا فضا است. نیروها و ممان‌های تعاملی روی پوسته عبارتند از: P_{xs} به ترتیب نیروهای برشی و قائم تعاملی بین پوسته واسترینگ، همچنین P_{xr} نیروهای برشی تعاملی و P_{rr} نیروی قائم تعاملی بین پوسته و رینگ، ممان خمشی تعاملی خارج از صفحه رینگ و m_{xr} ممان پیچشی تعاملی بین پوسته و رینگ هستند. همه جهات نشان داده شده در شکل (۱) مثبت فرض می‌شود. در شکل (۲) چگونگی انتخاب محورهای مختلف را که در محل تقاطع رینگ و استرینگ

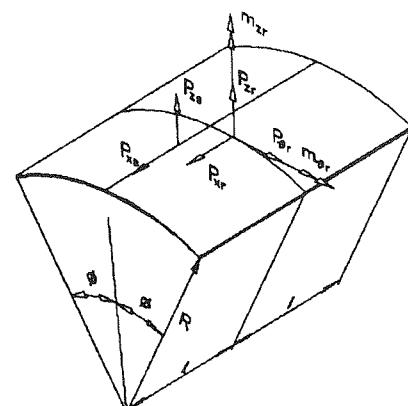

شکل (۲) نمایش تغییر مکان‌ها و دوران‌ها در پوسته.

پوسته‌های تقویت شده در صنایع هوا فضا کاربردهای متعددی دارند. اغلب از مواد ایزوتروپیک در ساختن بدنه موشک‌ها و مواد کامپوزیت در ساخت بدنه هواپیماهای بزرگ استفاده می‌گردد. با توجه به اهمیت زیاد و کاربرد متعدد آنها از اوائل قرن بیستم کار بر روی این پوسته‌ها آغاز شده و هم چنان ادامه دارد. بخشی از زمینه‌های کار شده عبارتند از تحلیل و طراحی پوسته‌های ساده «مخازن تحت فشار»، پوسته‌های تقویت شده تحت تأثیر نیروهای مختلف محوری، «پیچشی و بارهای عرضی»، فشار (داخل و خارج)، «کمانش در آنها»، «بهینه سازی وزنی پوسته‌های تقویت شده» تحلیل خطی و غیر خطی پوسته‌ها موارد انجام شده هستند.

در سال‌های اخیر محاسبه نیروهای تعاملی در پوسته‌ها انجام شده است. (نیروها و ممان‌های داخلی که بین پوسته با رینگ و استرینگ بوجود می‌آیند، نیروهای تعاملی نامیده می‌شوند.) در این زمینه اولین بار (Ting & Wang [1] اقدام به چاپ نتایج کار خود در این زمینه نموده‌اند. روش کار آنها بر مبنای جداسازی پوسته از رینگ و استرینگ، اعمال نیروهای تعاملی بر آنها، بدست آوردن معادلات دیفرانسیل حاکم برای هر کدام از اجزا و حل آنها با استفاده از سری فوریه بوده است. آنها در مقاله دیگری اثر تغییرات دما را نیز منظور نمودند. بعد از آنها (Rastogi & Johnson [2] نیز کار Wang را با استفاده از روش کار مجازی برای پوسته‌های کامپوزیت ادامه دادند که در آنالیز آنها، استرینگ دارای مقطع متقارن و رینگ دارای مقطع متقارن و نامتقارن بودند.

مقاله حاضر که از یک نظر می‌تواند در ادامه کار Johnson تلقی شود، از رینگ با مقطع نا متقارن استفاده شده است و علاوه بر محاسبه نیروهای تعاملی که از دقت بیشتری نسبت به مقاله (Johnson) برخوردار است، تحلیلی نیز روی اثر

شکل (۱) نمایش نیروها و ممان‌های تعاملی در پوسته.

$$K_{x\theta}^S = \frac{\partial \phi_\theta}{\partial x} + \frac{1}{R} \frac{\partial \phi_x}{\partial \theta} + \frac{1}{R} \theta_z$$

$$\phi_z = \frac{1}{2} \left(\frac{\partial v}{\partial x} - \frac{1}{R} \frac{\partial u}{\partial \theta} \right) \quad (10)$$

رابطه (10) تعریف انحنا از تئوری (Sanders) [2] را می‌دهد و معادله (9) را بسهولت می‌توان از معادله (8) بدست آورد.

۳-۲- روابط کار مجازی در پوسته
رابطه تغییرات کار مجازی با توجه به فرضیه کرنش صفحه‌ای بشکل زیر ارائه می‌گردد [3]

$$\delta W_{int}^{shell} = \iint \left[N_{xx} \delta \varepsilon_{xx} + N_{\theta\theta} \delta \varepsilon_{\theta\theta} + N_{x\theta}^s \delta \varepsilon_{x\theta} + M_{xx} \delta K_{xx} + M_{\theta\theta} \delta K_{\theta\theta} + M_{x\theta}^s \delta K_{x\theta}^s \right] ds \quad (11)$$

جهت تعیین روابط کرنش و تغییر شکل‌ها در پوسته‌های استوانه‌ای به مرجع [4] مراجعه شود.

$$N_{x\theta}^s = \frac{1}{2} (N_{\theta x} + N_{x\theta}) \quad (12)$$

$$M_{x\theta}^s = \frac{1}{2} (M_{\theta x} + M_{x\theta}) \quad (13)$$

در رابطه فوق $N_{x\theta}^s$ و $M_{x\theta}^s$ مولفه‌های نیروی کششی و ممان پیچشی Sanders و N_{xx} , $N_{\theta\theta}$, $N_{x\theta}$, $N_{\theta x}$, M_{xx} , $M_{\theta\theta}$, $M_{x\theta}$, $M_{\theta x}$ بر واحد طول لبه‌های المان پوسته و کشتارهای وارد عرضی، یعنی پذیرش فرضیات تئوری کلاسیک پوسته‌ها، می‌توان روابط کرنش تغییر مکان را بشکل زیر نوشت:

$$\begin{bmatrix} N_{xx} \\ N_{\theta\theta} \\ N_{x\theta}^s \\ M_{xx} \\ M_{\theta\theta} \\ M_{x\theta}^s \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{16} \\ A_{21} & A_{22} & A_{26} \\ A_{61} & A_{62} & A_{66} \\ B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{21} & B_{22} & B_{26} \\ B_{61} & B_{62} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{16} \\ B_{21} & B_{22} & B_{26} \\ B_{61} & B_{62} & B_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_{xx} \\ \varepsilon_{\theta\theta} \\ \gamma_{x\theta} \\ D_{11} & D_{12} & D_{16} \\ D_{21} & D_{22} & D_{26} \\ D_{61} & D_{62} & D_{66} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} K_{xx} \\ K_{\theta\theta} \\ K_{x\theta}^s \end{bmatrix} \quad (14)$$

جهت تعیین عناصر ماتریس [A] و [B] و [D] به مرجع [5] مراجع شود.

۳-۳- کار مجازی نیروهای خارجی
کار مجازی خارجی حاصل ضرب نیرو در جابجائی

قرار می‌گیرند و نیز امتداد مثبت تغییر شکل‌ها و دوران‌ها در پوسته، نشان داده شده است.

۳- معادلات حاکم بر پوسته‌های استوانه‌ای

۱- روابط کرنش- تغییر مکان در پوسته
با در نظر گرفتن تئوری الاستیک خطی (در تغییر شکل‌های کوچک) و با توجه به فرضیات کیرشهوف [2] تغییر شکل‌های یک نقطه اختیاری از پوسته استوانه‌ای بصورت زیر تعریف می‌شوند (کرنش در تار میانی صفر و در هر نقطه اختیاری بصورت خطی تغییر می‌کند):

$$U(x, \theta, z) = u(x, \theta) + z \phi_x(x, \theta) \quad (1)$$

$$V(x, \theta, z) = v(x, \theta) + z \phi_\theta(x, \theta) \quad (2)$$

$$W(x, \theta, z) = w(x, \theta) \quad (3)$$

$$\phi_x(x, \theta) = - \frac{\partial w}{\partial x} \quad (4)$$

$$\phi_\theta(x, \theta) = \frac{v}{R} - \frac{\partial w}{R \partial \theta} \quad (5)$$

در تحلیل پوسته‌های نازک از اثر کرنش در امتداد عمود بر پوسته و از تنش عمود بر صفحه در مقایسه با تنش طولی و محیطی صرف نظر می‌شود. پس مسئله بصورت کرنش صفحه‌ای و با صرف نظر کردن از کرنش‌های برشی- عرضی، یعنی پذیرش فرضیات تئوری کلاسیک پوسته‌ها، می‌توان روابط کرنش تغییر مکان را بشکل زیر نوشت:

$$e_{xx} = \varepsilon_{xx} + z k_{xx} \quad k_{xx} = \frac{\partial \phi_x}{\partial x} \quad (6)$$

$$e_{\theta\theta} = \frac{\varepsilon_{\theta\theta} + z k_{\theta\theta}}{1 + \frac{z}{R}} \quad k_{\theta\theta} = \frac{1}{R} \frac{\partial \phi_\theta}{\partial \theta} \quad (7)$$

$$e_{x\theta} = \frac{\gamma_{x\theta} + z (1 + \frac{z}{R}) k_{x\theta}}{(1 + \frac{z}{R})} \quad (8)$$

$$e_{x\theta} = \frac{\gamma_{x\theta} (1 + \frac{z}{2R} + \frac{z^2}{4R^2}) + z (1 + \frac{z}{2R}) K_{x\theta}^S}{(1 + \frac{z}{R})} \quad (9)$$

مجازی است:

$$\delta W_{\text{ext}}^{\text{shell}} = \iint p \delta w ds + p \int_{-\phi}^{\phi} \frac{R^2}{2} [\delta u(l, \theta) - \delta u(-l, \theta)] d\theta \quad (15)$$

استرینگر بعنوان یک تیرنازک مستقیم با سطح مقطع اختیاری در نظر گرفته می شود و تغییرات کرنش در یک نقطه اختیاری از مقطع که بصورت تیر اولی فرض می شود. با فرض خطی بودن تغییر شکل ها داریم:

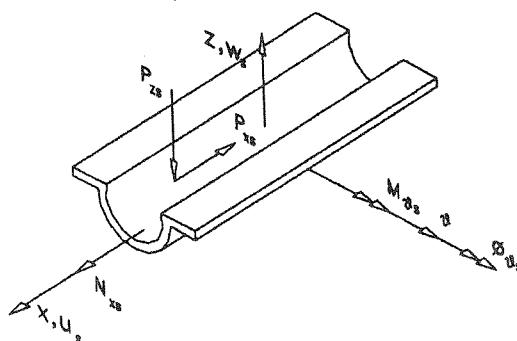
$$e_{zz}^s = 0 \quad (27)$$

$$e_{xz}^s = \gamma_{xz}^s = 0 \quad (28)$$

$$e_{xx}^s = \varepsilon_{xx} + z k_{\theta s} \quad (29)$$

$$k_{\theta s} = - \frac{\partial^2 w_s}{\partial x^2} \quad (30)$$

محورهای مختصات همراه با جهات فرضی تغییر شکل ها و شکل فرضی مقطع استرینگر (شکل ۳) نشان داده شده است.

شکل (۳) نمایش مقطع، تغییر مکان ها دوران ها، نیروها و ممان های داخلی در استرینگر.

روابط تغییر شکل در استرینگر عبارتند از:

$$U_s(x, z) = U_s(x) + z \phi_{\theta s}(x) \quad (31)$$

$$W_s(x, z) = w_s(x) \quad (32)$$

و روابط کرنش تغییر شکل در تار خنثی عبارتند از

$$\varepsilon_{xx}^s = \frac{\partial U_s}{\partial x} \quad (33)$$

$$\phi_{\theta s} = - \frac{\partial W_s}{\partial x} \quad (34)$$

۴-۲. رابطه کار مجازی در استرینگر
از رابطه کار مجازی در تیرها داریم:

جمله اول از رابطه فوق نشان دهنده کار انبساطی استوانه در امتداد شعاع و جمله دوم کار انبساطی استوانه در امتداد طول استوانه است. p نشان دهنده فشار داخل می باشد. رابطه اصل کار مجازی کلی را بشکل زیر نیز می توان نوشت:

$$\delta W = \delta \delta W_{\text{int}}^{\text{shell}} - \delta W_{\text{ext}}^{\text{shell}} = 0 \quad (16)$$

با گرفتن اولین تغییرات یا وردش ازتابع W و با صفر قرار دادن ضرایب δu و δv و δw و $\delta \Phi_x$ و پنج معادله تعادل پوسته که در مرجع [2] داده شده و ده شرط مرزی بشکل زیر بدست می آید. (تئوری تغییر شکل های برشی عرضی)، پنج معادله از شرط مرزی در محدوده $\Phi \leq \theta \leq \Phi$ قرار دارند:

$$N_{x\theta}(L, \theta) = N_{x\theta}(-L, \theta) \quad (17)$$

$$Q_x(L, \theta) = Q_x(-L, \theta) \quad (18)$$

$$M_{xx}(L, \theta) = M_{xx}(-L, \theta) \quad (19)$$

$$M_{x\theta}(L, \theta) = M_{x\theta}(-L, \theta) \quad (20)$$

$$N_{xx}(L, \theta) = \frac{pR}{2} \quad N_{xx}(-L, \theta) = \frac{pR}{2} \quad (21)$$

پنج شرط مرزی دیگر در محدوده $L \leq x \leq L$ می باشد

$$N_{\theta x}(x, \phi) = N_{\theta x}(x, -\phi) \quad (22)$$

$$N_{\theta\theta}(x, \phi) = N_{\theta\theta}(x, -\phi) \quad (23)$$

$$Q_\theta(x, \phi) = Q_\theta(x, -\phi) \quad (24)$$

$$M_{\theta\theta}(x, \phi) = M_{\theta\theta}(x, -\phi) \quad (25)$$

$$M_{\theta x}(x, \phi) = M_{\theta x}(x, -\phi) \quad (26)$$

۴-۳. معادلات حاکم بر استرینگر
۴-۴. کرنش و تغییر شکل در استرینگر

روابط تنش کرنش در رینگ عبارتند از:

$$N_{\theta r} = (EA)_r \varepsilon_{\theta} \quad (42)$$

$$M_{xr} = EI_{xx} k_{xr} - EI_{zx} k_{zx} - \frac{1}{R_0} EI_{\omega x} \frac{\partial \tau}{\partial \theta} \quad (43)$$

$$M_{zx} = -EI_{zx} k_{xr} + EI_{zz} k_{zx} + \frac{1}{R_0} EI_{\omega z} \frac{\partial \tau}{\partial \theta} \quad (44)$$

$$M_{\omega r} = -EI_{\omega x} k_{xr} - EI_{\omega x} k_{zx} - \frac{1}{R_0} EI_{\omega \omega} \frac{\partial \tau}{\partial \theta} \quad (45)$$

$$M_{\sigma rp} = GJ \tau_r \quad (46)$$

R_0 شعاع مرکز سطحی مقطع رینگ و τ شدت تغییرات زاویه پیچش مقطع هستند. جملات رابطه فوق بشکل زیر تعریف می‌شوند رابطه (۴۲) نشان دهنده نیروی محوری و رابطه (۴۳) نمان خمشی را حول محور X ها نشان می‌دهد که از سه جمله تشکیل شده است. جمله اول در اثر تغییرات انحنای حول محور X ها و جمله دوم اثر انحنای انتی کلاستیک (bimomemnt) و جمله سوم اثر شدت تغییرات زاویه پیچش (۴۵) و (۴۶) نیز دیده است. همین جمله‌ها در معادلات (۴۷) و (۴۸) می‌شوند. معادله (۴۷) پیچش در مقطع رینگ، معادله سنت ونانت (Saint Venant) [6]، را نشان می‌دهد. علامت منفی در روابط فوق با توجه به جهت دوران‌ها بدست می‌آید. Woodson در مقاله [7] با معادل سازی اقدام به تبدیل پوسته مرکب به پوسته ساده نموده که مشرح روابط فوق را در مقاله [8] می‌توان دید.

باتوجه به [4] روابط کرنش در رینگ عبارت است از:

$$\varepsilon_{\theta r} = \frac{1}{R_0} \left(\frac{\partial v_r}{\partial \theta} + w_r \right) \quad (47)$$

$$k_{xr} = \frac{1}{R_0} \left(\frac{\partial \phi_{xr}}{\partial \theta} \right) \quad (48)$$

$$k_{zx} = \frac{1}{R_0} \left(\frac{\partial \phi_{zx}}{\partial \theta} - \phi_{\theta r} \right) \quad (49)$$

$$\tau_r = \frac{1}{R_0} \left(\frac{\partial \phi_{\theta r}}{\partial \theta} + \phi_{zx} \right) \quad (50)$$

$$\delta W_{int}^{stringer} = \int_l \left[N_{xs} \delta \varepsilon_{xx}^s + M_{\theta s} \delta K_{\theta s} \right] dx \quad (51)$$

که در رابطه فوق N_{xs} نیروی محوری و ممان خمشی در المان استرینگ است:

$$N_{xs} = (EA)_s \varepsilon_{xx}^s \quad (52)$$

$$M_{\theta s} = (EI)_s K_{\theta s}^s \quad (53)$$

۵. معادلات حاکم بر رینگ

۱-۵. روابط کرنش و تغییر شکل در رینگ

باتوجه به اینکه شعاع رینگ نسبت به ابعاد مقطع آن بسیار بزرگ است لذا شرایط تیر خمیده برای آن صادق نیست. پس رینگ را تیر اولی در نظر می‌گیریم. با در نظر گرفتن تغییر شکل‌های خطی و اینکه مقطع تیر می‌تواند نا متقارن باشد رابطه تغییر شکل‌ها بصورت زیر تعریف می‌گردند:

$$U_r(x, \theta, z) = u_r(\theta) + z \phi_{\theta r}(\theta) \quad (54)$$

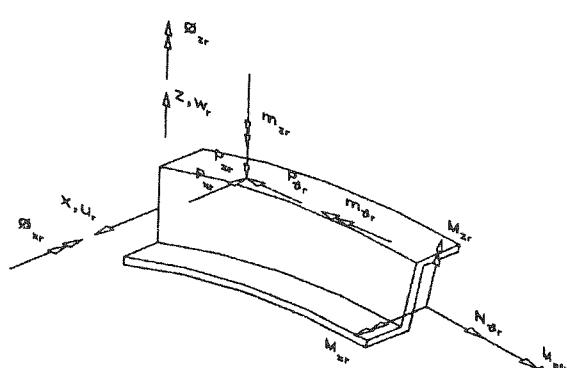
$$V_r(x, \theta, z) = v_r(\theta) + z \phi_{xr}(\theta) - x \phi_{zx}(\theta) \quad (55)$$

$$W_r(x, \theta, z) = w_r(\theta) - x \phi_{\theta r}(\theta) \quad (56)$$

$$\phi_{xr} = \frac{1}{R_0} (v_r - \frac{\partial w_r}{\partial \theta}) \quad (57)$$

$$\phi_{zx} = \frac{1}{R_0} (\frac{\partial u_r}{\partial \theta}) \quad (58)$$

در شکل (۴)، مقطع انتخابی رینگ و محورهای مختصات و جهات تغییر شکل‌ها همراه با جهات دوران‌ها نشان داده شده است.

شکل (۴) نمایش مقطع، تغییر مکان‌ها، دوران‌ها، نیروها و ممان‌های داخلی در رینگ.

۵-۲- روابط کار مجازی در رینگ

با توجه به نیروها و ممانهای اعمال شده بر المان رینگ کار مجازی را بشکل زیر داریم [۱۲]

$$\delta W_{int}^{ring} = \int_{-\phi}^{\phi} \left[N_{\theta r} \delta \epsilon_{\theta r} + M_{x r} \delta K_{x r} + M_{z r} \delta K_{z r} + M_{s r} \delta \tau_r + \frac{M_{\omega r}}{R_0} \delta \left(\frac{\partial \tau_r}{\partial \theta} \right) \right] R_0^{d\theta} \quad (52)$$

و ω ضریب اعوجاج که برای توضیح آن به مرجع [1] مراجعه شود.

معادله (۵۸) عدم دوران حول محور θ یا عدم پیچش نسبی بین پوسته و رینگ که بصورت زیر است:

$$C_{zx} = \left[\frac{\partial w}{\partial x} \right]_{x=0} - [-\phi_{\theta r}(\theta)] = 0 \quad (58)$$

چنانچه برای پوسته در پوش نیز در نظر گرفته شود نیروهای محوری باعث انبساط پوسته و استرینگ می‌شوند که باید انبساط آنها یکسان باشد. یعنی:

$$C_{zs} = [u(l,0) - u(-l,0)] - [u_s(l) - u_s(-l)] = 0 \quad (59)$$

چنانچه هفت معادله قیدی (از ۵۳ تا ۵۹) فوق را در تغییرات^۱ نیروها و ممانهای مربوطه ضرب کنیم، تغییرات کار مجازی نیروهای تعاملی بدست می‌آید.

۷- روش حل تقریبی ۷-۱- معادلات تقریبی تغییر مکان

با توجه به معادلات شرایط مرزی (۱۷ تا ۲۶) و معادلات تعادل پوسته، مؤلفه‌های تغییر مکان بصورت مجموعه‌ای از سری فوریه انتخاب می‌شوند. در مجموعه سری فوریه هم از جملات سینوسی و هم کسینوسی استفاده می‌شود. بدین ترتیب تغییر شکل‌های دورانی را می‌توان از همین مجموعه بدست آورد.

$$U(x, \theta) = \frac{q_0 \cdot x}{2l} + \sum_{m=1}^M \sum_{n=0}^N u_{1mn} \sin(\alpha_m \cdot x) \cos(\beta_n \theta) + \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^N u_{2mn} \cos(\alpha_m \cdot x) \cos(\beta_n \theta) \quad (60)$$

$$V(x, \theta) = \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^N v_{1mn} \cos(\alpha_m \cdot x) \sin(\beta_n \theta) + \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^N v_{2mn} \sin(\alpha_m \cdot x) \sin(\beta_n \theta) \quad (61)$$

$$W(x, \theta) = \sum_{m=0}^M \sum_{n=0}^N w_{1mn} \cos(\alpha_m \cdot x) \cos(\beta_n \theta) + \sum_{m=1}^M \sum_{n=1}^N w_{2mn} \sin(\alpha_m \cdot x) \cos(\beta_n \theta) \quad (62)$$

۶- معادلات قیدها

چون پوسته و استرینگ بهم چسبیده‌اند و نباید نسبت بهم حرکت داشته باشند لذا باید معادله‌های (۵۲) و (۵۳) نیز ارضا شوند که فاصله تار خنثی استرینگ تا تار خنثی پوسته است.

$$C_{xs} = \left[u(x,0) - \frac{t}{2} \phi_x(x,0) \right] - [u_s(x) + e_s \phi_{\theta s}(x)] = 0 \quad (53)$$

دو جمله اول از معادله (۵۳) تغییر شکل پوسته و جمله‌های سوم و چهارم تغییر شکل استرینگ در جهت محور x را نشان می‌دهند.

$$C_{zs} = [w(x,0) - w_s(x)] = 0 \quad (54)$$

جمله اول معادله (۵۴) تغییر شکل پوسته و جمله دوم تغییر شکل استرینگ در جهت محور z است. چون پوسته و رینگ بهم چسبیده‌اند و نباید از هم جدا شوند، لذا معادله‌های (۵۵) و (۵۶) عدم حرکت لغزشی و جدایش را بین پوسته و رینگ توصیف می‌کنند:

$$C_{\theta r} = \left[v(0, \theta) - \frac{t}{2} \phi_{\theta}(0, \theta) \right] - [V_r(\theta) + e_r \phi_{x r}(\theta) - \omega_0 \tau_r(\theta)] = 0 \quad (55)$$

$$C_{zx} = [w(0, \theta) - w_r(\theta)] = 0 \quad (56)$$

معادله زیر عدم دوران حول محور z یا عدم پیچش نسبی بین پوسته و رینگ را توصیف می‌کند.

$$C_{zx} = \left[\frac{\partial v}{\partial x} - \frac{t}{2} \frac{\partial \phi_{\theta}}{\partial x} \right]_{x=0} - [\phi_{zx}(\theta) - \omega_1 \tau_r(\theta)] = 0 \quad (57)$$

و نیروها و ممان‌های تعاملی بین پوسته و رینگ از معادلات تغییر شکل بدست می‌آید.

$$P_{xr}(\theta) = \sum_{n=1}^N P_{xrn} \cos(\beta_n \theta) \quad (72)$$

$$P_{\theta r}(\theta) = \sum_{n=1}^N P_{\theta rn} \sin(\beta_n \theta) \quad (73)$$

$$P_{zr}(\theta) = \sum_{n=0}^N P_{zrn} \cos(\beta_n \theta) \quad (74)$$

$$m_{\theta r}(\theta) = \sum_{n=1}^N m_{\theta rn} \cos(\beta_n \theta) \quad (75)$$

$$m_{zr}(\theta) = \sum_{n=1}^N m_{zrn} \cos(\beta_n \theta) \quad (76)$$

۸- استخراج معادلات جبری و ماتریس‌های سختی پوسته، استرینگ و رینگ

با قرار دادن جملات معادله (۱۴) در معادله (۱۱) و هم چنین قرار دادن معادلات (۳۳) و (۳۴) در معادلات (۳۶) و (۳۷) و سپس جایگذاری آنها در معادله (۳۵) و به همین صورت با قرار دادن معادلات (۴۸) تا (۵۱) در معادلات (۴۲) و سپس جایگذاری آنها در معادله (۵۲)، روابط کار مجازی برای پوسته، رینگ و استرینگ بر حسب تغییر شکل‌ها ایجاد و سپس با استفاده از روش Ritz و در نهایت دستگاه معادلات جبری بر حسب ضرایب مجهول سری فوريه بدست می‌آیند. شکل نمایین این معادلات به صورت روابط ماتریسی، معادله (۷۷) است. ماتریس سختی دارای زیر ماتریس‌هایی است که عبارتند از K_{11} ماتریس سختی پوسته، K_{22} ماتریس سختی استرینگ، K_{33} ماتریس سختی رینگ، B_{12} و B_{13} عناصر ماتریس قیود بین پوسته با استرینگ و پوسته با رینگ و پوسته با نیروی محوری در پوش است، B_{23} عناصر ماتریس قیود بین استرینگ و رینگ و استرینگ با نیروی محوری و B_{32} قید بین رینگ و نیروی تعاملی است

$$\begin{bmatrix} k_{11} & 0 & 0 \\ 0 & k_{22} & 0 \\ 0 & 0 & k_{33} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} & B_{13} \\ B_{21} & 0 & B_{23} \\ 0 & B_{32} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \vec{U}_{\text{shell}} \\ \vec{U}_{\text{stringer}} \\ \vec{U}_{\text{ring}} \\ \vec{P}_{\text{stringer}} \\ \vec{P}_{\text{ring}} \\ Q \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} F_{11} \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad (77)$$

$$\alpha_m = \frac{m\pi}{l}, \beta_n = \frac{n\pi}{\Phi} \quad (63)$$

جمله اول معادله (۶۰) کشش طولی استوانه در اثر نیروی محوری است با توجه به معادلات پوسته می‌توان معادلات تقریبی استرینگ را بصورت زیر بدست آورد.

$$U_S(x, \theta) = \frac{q_1 \cdot x}{2l} + \sum_{m=1}^M u_{s1m} \sin(\alpha_m \cdot x) + \sum_{m=1}^M u_{s2m} \cos(\alpha_m \cdot x) \quad (64)$$

$$W_S(x, \theta) = \sum_{m=1}^M w_{s1m} \sin(\alpha_m \cdot x) + \sum_{m=1}^M W_{s2m} \cos(\alpha_m \cdot x) \quad (65)$$

معادلات مربوط به رینگ نیز از معادلات پوسته بدست می‌آید که عبارتند از

$$U_r(\theta) = \sum_{n=1}^N u_{rn} \cos(\beta_n \theta) \quad (66)$$

$$V_r(\theta) = \sum_{n=1}^N v_{rn} \sin(\beta_n \theta) \quad (67)$$

$$W_r(\theta) = \sum_{n=0}^N w_{rn} \cos(\beta_n \theta) \quad (68)$$

$$\phi_{\theta r}(\theta) = \sum_{n=0}^N \phi_{\theta rn} \cos(\beta_n \theta) \quad (69)$$

در روابط فوق کلیه ضرایب سری فوريه مجهولات مستقله هستند که باید محاسبه شوند.

۷-۲-۲- معادلات تقریبی نیروها و ممان‌های تعاملی

چون عامل اساسی در تغییر شکل، نیروهای تعاملی هستند لذا با توجه به روابط تغییر مکان‌ها و معادلات تقریبی نیروهای تعاملی بین پوسته و استرینگ بشکل زیر فرض

می‌شوند:

$$P_{xs}(x) = \sum_{m=1}^m P_{xs1m} \sin(\alpha_m \cdot x) + \sum_{m=1}^m P_{xs2m} \cos(\alpha_m \cdot x) \quad (70)$$

$$P_{zs}(x) = \sum_{n=1}^N P_{zs2m} \cos(\alpha_m \cdot x) + \sum_{m=1}^m P_{xs2m} \sin(\alpha_m \cdot x) \quad (71)$$

$\rightarrow U_{shell}$ مشخص کننده تغییر مکان های ایجاد شده در پوسته بصورت توابعی از ضرایب سری فوریه ظاهر می شوند و تعداد جمله های آن بر حسب مقدار M و N انتخابی (تعداد جملات سری فوریه) بدست می آیند. ابعاد ماتریس مربعی $U_{stringer}$ برای است با $(6MN+2M+2N+2)$ ، U_{ring} تغییر مکان های ایجاد شده در استرینگر است و ابعاد ماتریس مربعی آن $(4M+1)$ و U_{ring} تغییر مکان های ایجاد شده در رینگ است که ابعاد ماتریس مربعی آن $(4N+1)$ می باشد، بنابراین تعداد کل سطرها یا ستون ها برابر $(6MN+6M+6N+4)$ خواهد بود.

چنانچه $(M=N=1)$ باشد ماتریس $K[22,22]$ خواهد بود و چنانچه $(M=N=10)$ باشد $[724,724]$ ، از طرف دیگر در ماتریس قیود بین پوسته و استرینگر $(4M)$ و ماتریس قیود بین پوسته و رینگ $(5N+1)$ سطر یا ستون دارند. بنابراین تعداد کل سطرها یا ستون ها $(6MN+10M+10N+5)$ است ابعاد ماتریس کلی بارای $(M=N=1)$ تبدیل به $[32,32]$ و بارای $(M=N=10)$ ، $[775,775]$ خواهد شد.

عناصر ماتریس های قیود B_{11}, B_{21} از رابط (53) و B_{12}, B_{32} از معادلات (55) و B_{23}, B_{13} از معادلات (57) محاسبه می گردند. جهت محاسبه ضرایب ماتریس ها با استفاده از روش Ritz به دو طریق می توان عمل نمود. روش اول حل دستی معادلات فوق است که بسیار وقت گیر و طولانی و پراشتباخ خواهد بود و روش دوم استفاده از یک نرم افزار حل تحلیلی مثل Maple که با برنامه نویسی می توان ضرایب را بدست آورد که در این مقاله جهت کنترل محاسبات از هر دو طریق استفاده شده است.

۹- حل دستگاه معادلات

با استفاده از روابط کار مجازی و کاربرد روش Ritz [9] و برنامه ای که در Maple تهیه شده کلیه ضرایب ماتریس های سختی محاسبه شده است. سپس با فرض $(M=N=1)$ اقدام به تهیه زیر برنامه های $K_{11}, K_{22}, K_{33}, K_{12}, K_{13}, K_{23}$ و همچنین k_{11}, k_{22}, k_{33} از نظر وجود عناصر کنترل نموده سپس با ادغام عناصر ماتریس سختی ساده $(M=N=3)$ مجدداً کنترل گردیده جهت کلی گردن، اصلاحاتی اساسی در برنامه داده شده و در این مرحله $(M=N=3)$ در نظر گفته شده است. بعد از اطمینان از درست عمل کردن برنامه برای $(M=N=11)$ اجرا و نتایج آن بشرح ذیل استخراج شده اند که به بررسی آنها می پردازیم در ضمن در نموداها یی که داده شده است محو افقی به یکی از دو صورت $x/X=1$ و $\theta/\Phi=1$ ظاهر می شوند.

۱- ارائه نتایج و بحث پیرامون آنها

۱-۱- بررسی خیز در پوسته

شکل (۵) تغییرات شعاعی پوسته را در چهار مقطع، $X_1 = 0, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}, 1$ نشان می دهد. در $t=0$ مقادیر خیز متغیر است چون در آن مقطع خود رینگ نیز تغییر شکل دارد حداقل خیز در پوسته با توجه به حل تئوری غشائی برابر $w=5.1054$ میلیمتر است، که مقدار تغییر شکل از برنامه $w=4.824$ میلیمتر می باشد.

شکل (۶) تغییر مکان شعاعی پوسته را در چهار مقطع، $X_1 = 0, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}, 1$ نشان می دهد در $t=0$ مقادیر خیز متغیر است چون در آن مقطع خود استرینگر نیز تغییر شکل دارد. حداقل خیز $w=4.824$ میلیمتر است.

از طوفی مقدار خیز در دو منحنی فوق و در مختصات $X_1 = 1$ و $\theta=1$ یکسان است با توجه باینکه معادلات کاملاً مستقل از هم هستند و فقطتابع ضرایب سری فوریه می باشند تغییر شکل یکسان در گوشه واحد تکرار دلیل بر صحبت عملیات می باشد.

جهت بررسی دقت محاسبات انجام شده در فوق یک مخزن فولادی به ابعاد $490 \text{ mm} \times 440 \text{ mm} \times 1$ و $R = 440 \text{ mm}$ ، $t=1.5 \text{ mm}$ را در نظر می گیریم و جواب های برنامه را با آنالیز غشائی پوسته مقایسه می نمائیم. تغییر شکل شعاعی مخزن با در پوش کروی از حل تئوری $w=0.3128 \text{ mm}$ و مقدار آن از برنامه $w=0.3114 \text{ mm}$ بدست می آید. منحنی تغییر شکل آن در جهت محور X ها داشکل (۷) و منحنی تغییر شکل آن در جهت محور θ ها در شکل (۸) نشان داده شده است.

۲-۱- بررسی نیروهای تعاملی و کرنش ها

شکل (۹) تغییرات نیروی تعاملی برشی بین پوسته واسترینگر را در امتداد محور Z ها نشان می دهد (P_z). مقدار این نیرو در $X_1=0$ صفر است و سپس قدر مطلق آن تا $X_1=25 \text{ N/mm}$ در $X_1=0.15$ افزایش می یابد و سپس مقدار آن تا $X_1=1$ کاهش می یابد و به صفر می رسد.

شکل (۱۰) تغییرات نیروی کششی پوسته واسترینگر را در امتداد محور Z ها نشان می دهد (P_z). مقدار این نیرو در $X_1=0$ برابر 28 N/mm و کششی است، سپس قدر مطلق آن تا $X_1=0.15$ (نشاری در 0.15 N/mm) کاهش می یابد و سپس مقدار آن در $X_1=1$ به صفر می رسد.

شکل (۱۱) تغییرات نیروی تعاملی شعاعی بین پوسته و رینگ را در امتداد محور Z ها نشان می دهد (P_θ). قدر مطلق این نیرو در $X_1=0$ برابر 60° (نیوتون بر میلیمتر کششی است و سپس مقدار آن تا $X_1=0.15$ (نشاری در 0.15 N/mm) کاهش می یابد و در طول پوسته مقدار آن بسمت صفر میل می کند.

محل در گیری با رینگ دورتر می شویم کمتر می شود در شکل (۱۸) منحنی تغییرات کشش محیطی تار میانی در پوسته، در امتداد محور θ نشان داده شده است. مقدار کرنش در طول کمان واحد تکرار تغییر می کند. حال چنانچه نتایج بدست آمده را با نتایج مقالات [۱۱] و [۱۲] مقایسه نمائیم با توجه به عدم یکنواختی سیستم واحدها و تقاضت ناچیزی که در شعاع و ضخامت پوسته ها وجود دارد، نتایج بسیار بهم نزدیک هستند و بسهولت دقت بالای نتایج در این مقاله مشهود است.

۱۱- بررسی اثر تغییر فواصل رینگ و استرینگ بر نیروهای تعاملی

تحلیل بارهای تعاملی روی پوسته در دو حالت بررسی می شود. اول فرض ثابت بودن طول و عرض واحد تکرار و تغییر شعاع و ضخامت پوسته است. در شکل (۱۹) تغییرات نیروی تعاملی P_{xx} و P_{yy} مشاهده می شود. نیروی P_{xx} که مقدار آن تابعی از α است، مشابه تنش طولی در استوانه بصورت خطی کاهش می یابد. این نتش به سه قسمت تقسیم می شود $P_{xsh} = \sigma_x + \sigma_{xs} + \sigma_{xr}$ و چون مشخصات رینگ و استرینگ و زاویه مرکزی Φ ثابت است، بنابراین تغییرات خطی تنش کلی روی هر جمله فوق اثر خطی می گذارد و افزایش α مقدار P_{xx} را به مقدار ناچیزی افزایش می دهد. از طرفی P_{yy} نیز در محدوده $1200 \leq t \leq 500$ بصورت خطی افزایش می یابد و در $t \leq 1200$ در اثر افزایش شعاع پوسته Φ کاهش می یابد که باعث کاهش P_{yy} می شود. (این برنامه در پوسته های نیمه عمیق صادق است).

شکل (۲۰) منحنی تغییرات نیروی های P_{xx} و P_{yy} را نشان می دهد که مشابه تنش های طولی و محیطی خطی افزایش می یابند. از طرفی افزایش مقدار α باعث تغییرات ناچیزی می شو (هر کدام از منحنی ها نشان دهنده سه منحنی با آهای مختلف است که بر هم منطبق هستند). در شکل (۲۱) تغییرات P_{xx} و P_{yy} دیده می شود مقدار P_{xx} ، برآیند دو نیروی برشی P_{xr} و P_{yr} است. این منحنی بر اهمیت P_{yy} نسبت به P_{xx} تأکید دارد.

در شکل (۲۲) با بررسی هر چهار نیروی تعاملی برای حالتی که $L=280$ میلیمتر و $b=190$ میلیمتر مقدار تنش برشی در رینگ P_{yy} بار بحرانی است و مکانیزم جدایش، کنده شدن پرجهای درجهت شعاعی از رینگ خواهد بود و مقدار این نیرو برای هر α دلخواه از منحنی مربوطه بدست می آید و تغییرات ضخامت پوسته در محدوده $2mm \leq t \leq 1$ در آن بی تأثیر است.

حالت دوم بر تحلیل بارهای تعاملی بر مبنای تغییرات طول

شکل (۱۲) که منحنی آن تغییرات نیروهای داخلی محوری را در داخل استرینگ نشان می دهد عوامل بوجود آورنده آن (N_{xx}) از نیروهای محوری در پوسته و دیگری نیروهای تعاملی (P_{yy}) است مقدار این نیرو در محل $X=0$ برابر (12250) نیوتون و در لبه واحد تکرار $=1$ برابر (9650) نیوتون خواهد بود. کل نیروی اعمالی بر لبه واحد تکرار که شامل نیروی وارد بر استرینگ و پوسته است با توجه به حل تئوری غشائی برابر (41175) نیوتون است که مقدار نیروی وارد بر استرینگ قابل توجه است.

شکل (۱۳) منحنی تغییرات نیروهای داخلی محیطی را در داخل رینگ نشان می دهد (N_{yy}). عوامل بوجود آورنده آن یکی فشار داخلی در مخزن و دیگری نیروهای تعاملی (P_{yy}) است، مقدار این نیرو در محل $=0$ برابر (19720) نیوتون و در لبه واحد تکرار $=1$ برابر (19280) نیوتون خواهد بود. کل نیروی اعمالی بر لبه واحد تکرار که شامل نیروی وارد بر رینگ و نیروی وارد بر پوسته می شود با توجه به حل تئوری غشائی برای پوسته ساده برابر (57070) نیوتون است که مقدار بدست آمده برای پوسته قابل قبول و منطقی است. از طرفی در حل تئوری غشائی داریم که تنش محیطی دو برابر تنش طولی در مخازن تحت فشار است. در اینجا نیروی محیطی بر واحد طول، $(99/4)$ نیوتون بر میلیمتر و نیروی طولی بر واحد طول برابر $(54/4)$ نیوتون بر میلیمتر است که صحبت عملیات را تأیید می کند. توجه شود که به خاطر وجود رینگ واسترینگ با خواص سطحی مختلف نباید تنش محیطی دقیقاً دو برابر تنش طولی باشد.

شکل (۱۴) منحنی تغییرات ممان خمشی داخل صفحه را حول محور X ها در داخل رینگ نشان می دهد (M_{xx}). مقدار این ممان در محل $=0$ برابر $(0/5)$ نیوتون میلیمتر و در لبه واحد تکرار $=1$ برابر $(0/0)$ به صفر کاهش خواهد یافت.

شکل (۱۵) تغییرات ممان خمشی خارج از صفحه (M_{yy}) را حلول محور Z ها در داخل رینگ نشان می دهد. مقدار این ممان در محل $=0$ برابر $(0/22)$ نیوتون در میلیمتر و در لبه واحد تکرار $=1$ برابر $(0/028)$ نیوتون میلیمتر خواهد بود مقدار این ممان نسبت به ممان خمشی رینگ در قسمت بالا کوچک است و این مقدار منطقی بنظر می رسد.

شکل (۱۶) منحنی تغییرات ممان اعوجاجی (Bimoment) را در داخل رینگ نشان می نماید (M_{00r}). مقدار این ممان در محل $=0$ برابر $(0/0005)$ نیوتون میلیمتر مربع در لبه واحد تکرار $=1$ برابر صفر خواهد بود. مقدار این ممان نسبت به ممان خمشی رینگ در قسمت بالا بسیار کوچک است.

شکل (۱۷) منحنی تغییرات کرنش تار میانی در پوسته را در امتداد محور X ها نشان می دهد. مقدار کرنش هر چه از

e_{xx}, e_{yy}, e_{xz} کرنش دریک نقطه اختیاری از پوسته
 $(EA)_s, (EI)_s$ صلبیت کششی و خمشی در استرینگر
 $(EI_{xx}), (EI_{zz}), (EI_{xz})$ صلبیت خمشی و پیچشی در رینگ
 $(EI_{ox}), (EI_{oy})$ صلبیت اعوجاجی در رینگ
 F_1 نیروی خارجی عمل شده بر لبه ها
 GJ صلبیت پیچشی در رینگ
 K_{xx}, K_{yy}, K_{xz} انحنا در پوسته
 K_{xs} انحنا در استرینگر
 K_{bx}, K_{zx} انحنا در رینگ
 m_{xz}, m_{yz} ممان های تعاملی بین پوسته و رینگ
 M_{xx}, M_{yy}, M_{xy} ممان های وارد بر لبه های المان پوسته
 M_{bs} ممان های وارد بر لبه های استرینگر در واحد تکرار
 M_{ox} ممان های وارد بر لبه های رینگ در واحد تکرار
 N_{xx}, N_{yy}, N_{xz} نیروهای وارد بر لبه های پوسته در واحد تکرار
 N_{xs} نیروهای وارد بر لبه های رینگ در واحد تکرار
 N_{bx} فشار داخلی
 P_{zs} نیروهای تعاملی بین پوسته و استرینگر
 P_{zx}, P_{zy}, P_{xz} نیروهای تعاملی بین پوسته و رینگ
 Q بخشی از نیروی محوری در پوش ها که به استرینگر وارد می شود
 Q_x, Q_y نیروی برشی عرضی وارد بر پوسته
 q_0, q_1 شدت تغییر شکل در پوسته و استرینگر در اثر نیروی محوری
 R, R_0 شعاع تار میانی در پوسته و رینگ
 U, V, W تغییر شکل های دریک نقطه اختیاری از پوسته
 Us, Ws تغییر شکل های دریک نقطه اختیاری از استرینگر
 U_r, V_r, W_r تغییر شکل های در یک نقطه اختیاری از رینگ
 u, v, w تغییر شکل های دریک نقطه تار میانی از پوسته
 u_s, v_s, w_s تغییر شکل های دریک نقطه تار میانی از استرینگر
 u_r, v_r, w_r تغییر شکل های دریک نقطه تار میانی از رینگ

فهرست علائم یونانی

پریود تغییر شکل طولی	α_m
پریود تغییر شکل محیطی	b_m
زاویه کمان واحد تکرار	Φ
زوایای پیچش پوسته حول محور θ	Φ_x, Φ_y
زاویه پیچش استرینگر حول محور θ	Φ_{θ_s}
زوایای پیچش رینگ حول محور x و θ و z	$\Phi_{x\theta}, \Phi_{\theta z}, \Phi_{xz}$
ضرایب اعوجاج	w_0, w_1
شدت تغییرات زاویه پیچش	τ_r

(۱) و زاویه مرکزی پوسته Φ استوار است. با فرض ثابت نگهداشتن $t=1.56$ mm و $r=3098$ mm یعنی تغییر فواصل رینگ واسترینگر مورد نظر است. با توجه به منحنی های شکل (۲۲) تغییرات P_{zs} ، ملاحظه می شود که مقدار $F_x = (P \Phi r)$ است. چون Φ متغیر است با افزایش آن طول کمان پوسته $b=2(r\Phi)$ و نیز تغییر شکل های آن افزایش یافته و فشار سه مؤلفه ای می شود. در نتیجه P_{zs} ابتدا افزایش و سپس کاهش می یابد. از طرف دیگر افزایش طول نیز باعث افزایش P_{zs} می شود.

در شکل (۲۴) نیروی تعاملی P_{zs} نیز همان استدلال را دارد، اما افزایش طول باعث کاهش P_{zs} می گردد و از طرفی رابطه $F_z = 2\sin(\Phi)(rp)$ سینوسی بودن P_{zs} را نشان می دهد و وقتی مقدار Φ افزایش می یابد تغییر شکل ها در پوسته زیاد شده و مؤلفه های فشار در سه جهت نسبت به حالت اولیه کاهش می یابد و منحنی از شکل سینوسی خارج می شود.

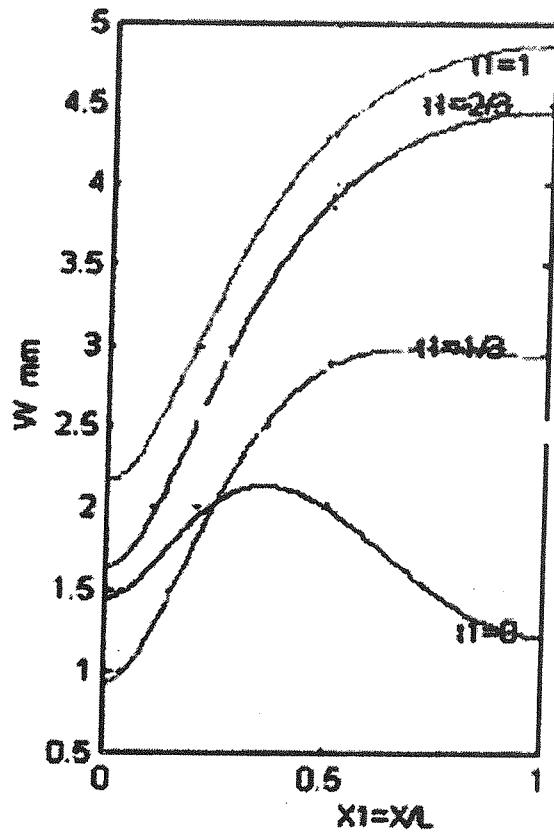
در شکل (۲۵) توزیع نیروهای تعاملی در رینگ P_{zx} مورد بررسی قرار می گیرد نیروی تعاملی P_{zx} مشابه نیروی $F_z = 2(p.r.\sin(\Phi))$ است که باید بر طول ($p.r.\sin(\Phi)$) تقسیم شود $b=2(r.\Phi)$ مورد توزیع نزولی برحسب Φ بصورت $[Sin(\Phi)/\Phi]$ است از طرفی مؤلفه های نیروی محیطی ($N_\theta \sin(\Phi)$) در پوسته در اثر افزایش Φ افزایش می یابد که مقدار اثر فشار را کاهش می دهد.

در شکل (۲۶) چهار نیروی تعاملی روی رینگ و استرینگ برای پوسته تعریف شده نشان داده شده است. مشابه حالت قبل ملاحظه می شود که اثر نیروی برشی ناچیز است و در دیاگرام نیامده و در عوض نیروهای تعاملی شعاعی باعث جدایش در اتصالات می شود. چنانچه $l=100$ mm و $\Phi < 0.1$ رادیان رینگ جدا می شود و در $\Phi > 0.1$ رادیان هر کدام از رینگ و استرینگ امکان جدایش دارند و در $l=250$ mm و $\Phi < 0.08$ رادیان پوسته از رینگ جدا می شود.

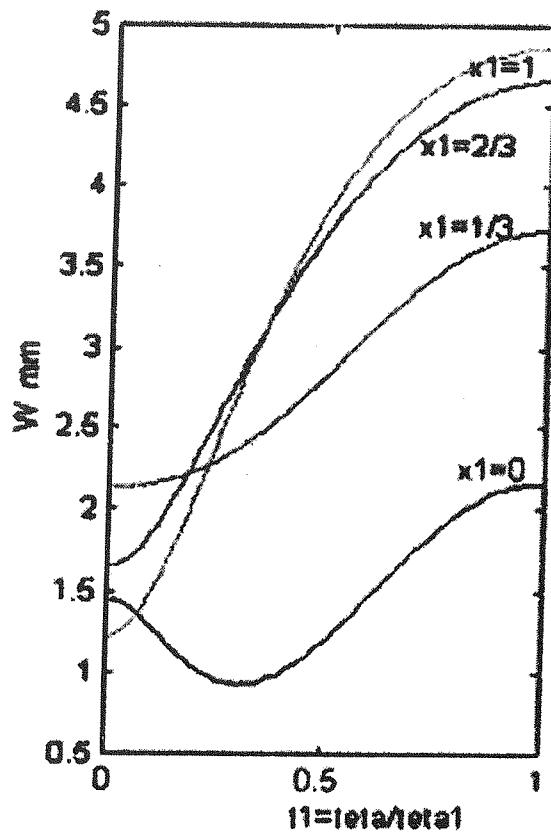
استرینگر جدا می شود و در $l=100$ mm و $\Phi < 0.03$ رادیان رینگ جدا می شود و در $\Phi > 0.03$ رادیان استرینگر جدا می شود و مقدار نیروی هر کدام از حالات از دیاگرام و برنامه بدست می آید.

فهرست علائم

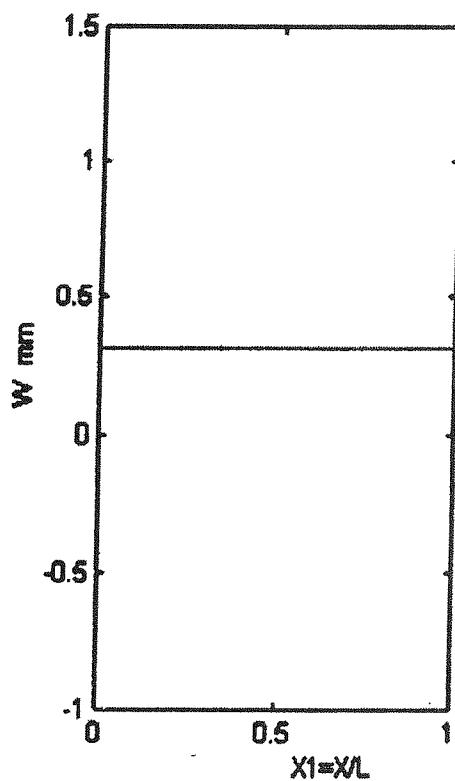
C_{ls}	قید تغییر شکل لبه ای بین پوسته واسترینگر در امتداد x
C_{xx}, C_{zz}	قید انقلالی بین پوسته واسترینگر در امتداد x و z
C_{xx}, C_{zz}, C_{xz}	قید انقلال بین پوسته و رینگ در امتداد x و z و θ
C_{xz}, C_{zx}	قید دورانی بین پوسته و رینگ در امتداد θ و z
e	فاصله تار خنثی رینگ تا تار خنثی پوسته
e_x	فاصله تار خنثی استرینگر تا تار خنثی پوسته

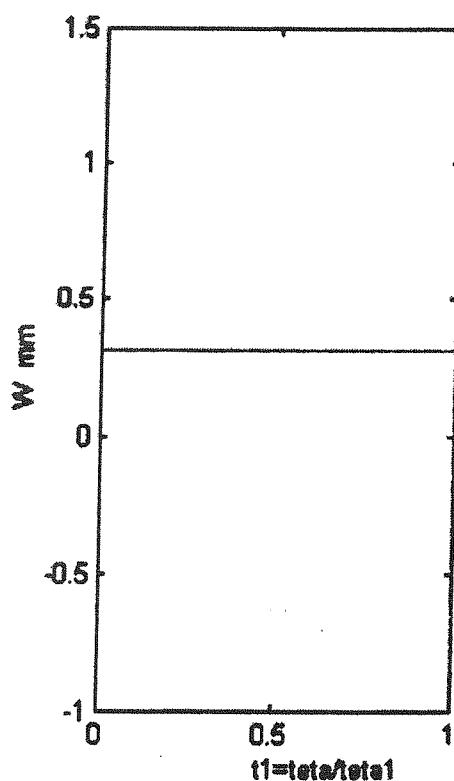
شکل (۵) تغییر مکان شعاعی در پوسته در امتداد محیطی.

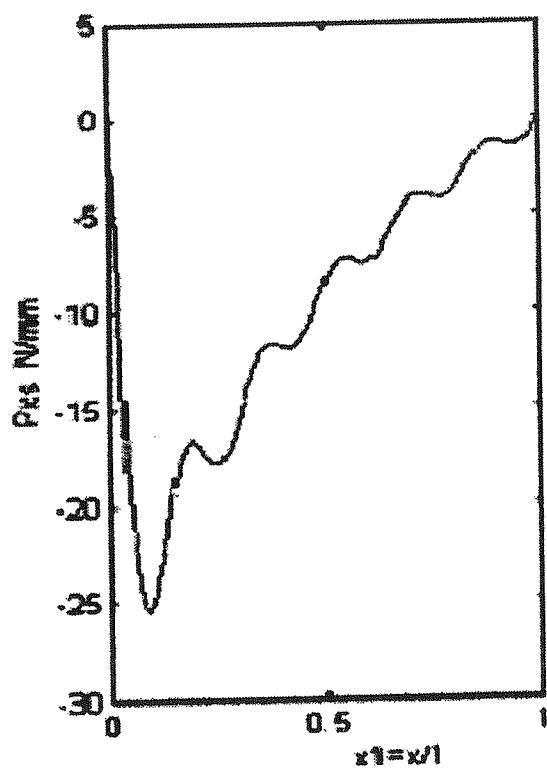
شکل (۶) تغییر مکان شعاعی در پوسته در امتداد طولی.

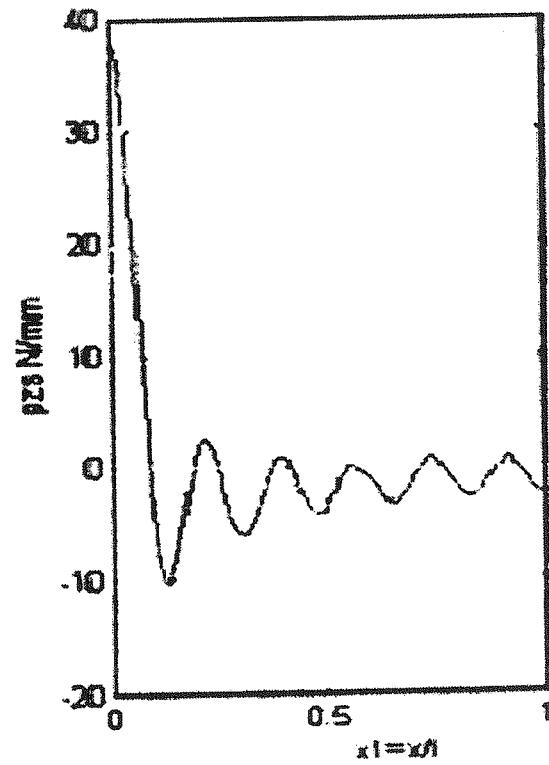
شکل (۷) تغییر مکان شعاعی در پوسته در امتداد محیطی.

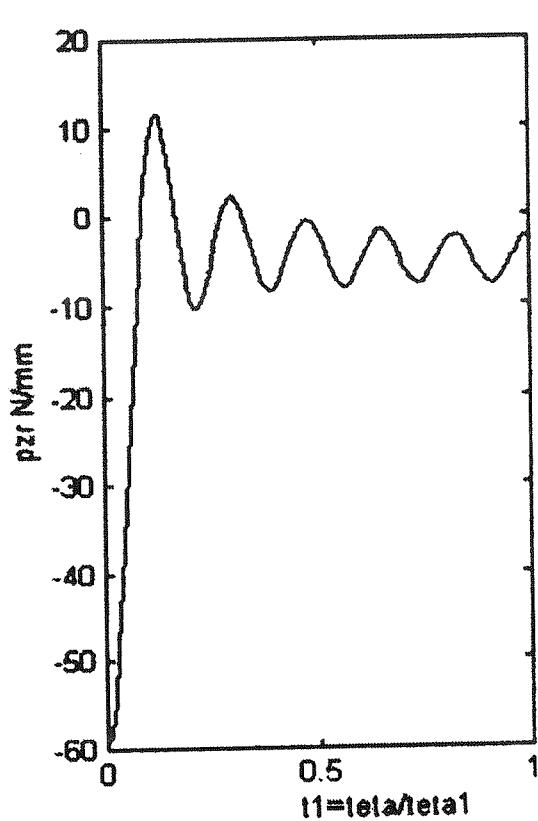
شکل (۸) تغییر مکان شعاعی در پوسته در امتداد طولی.

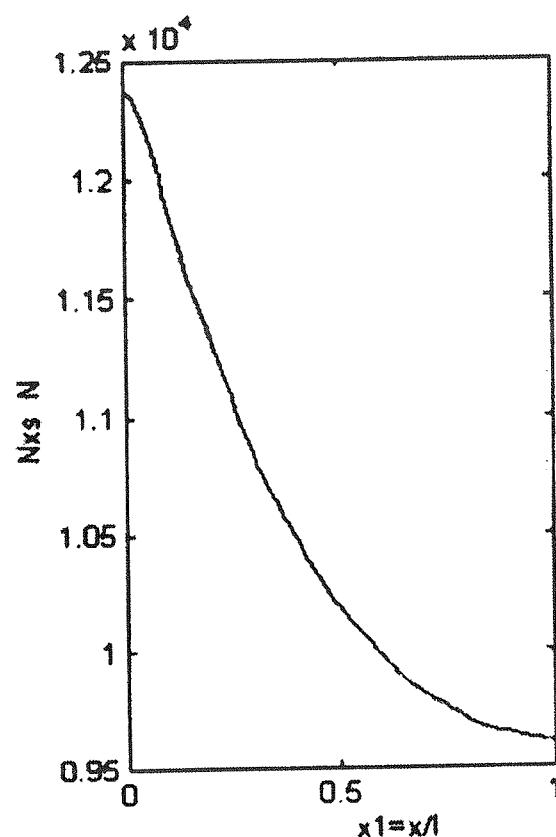
شکل (۹) توزیع نیروهای تعاملی برشی بین پوسته و استرینگر.

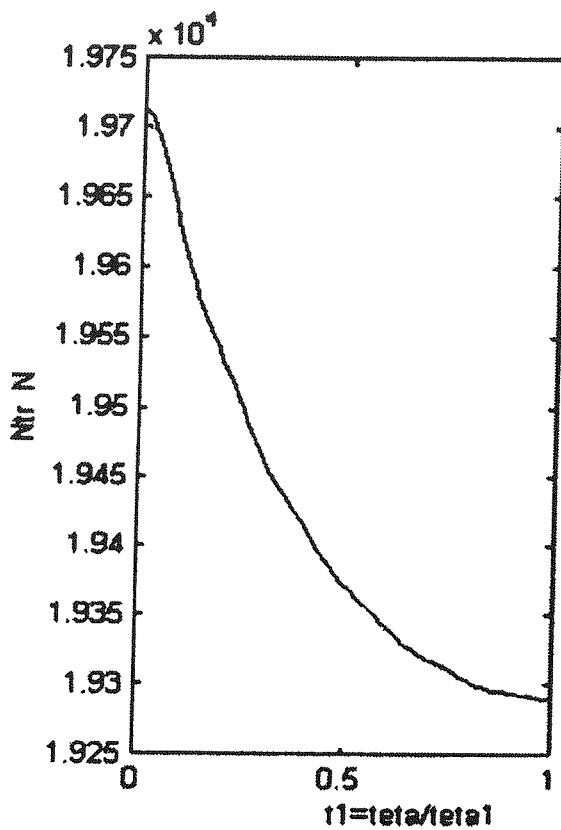
شکل (۱۰) توزیع نیروهای تعاملی شعاعی بین پوسته و استرینگر.

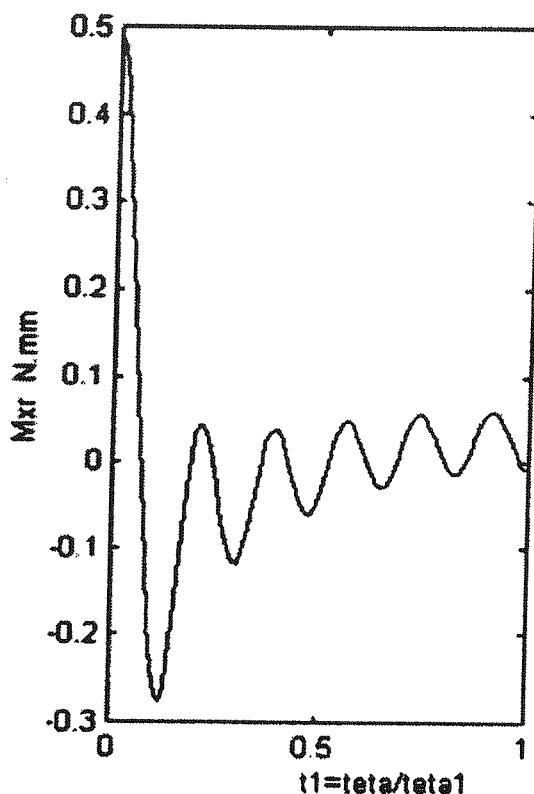
شکل (۱۱) توزیع نیروهای تعاملی شعاعی بین پوسته و رینک.

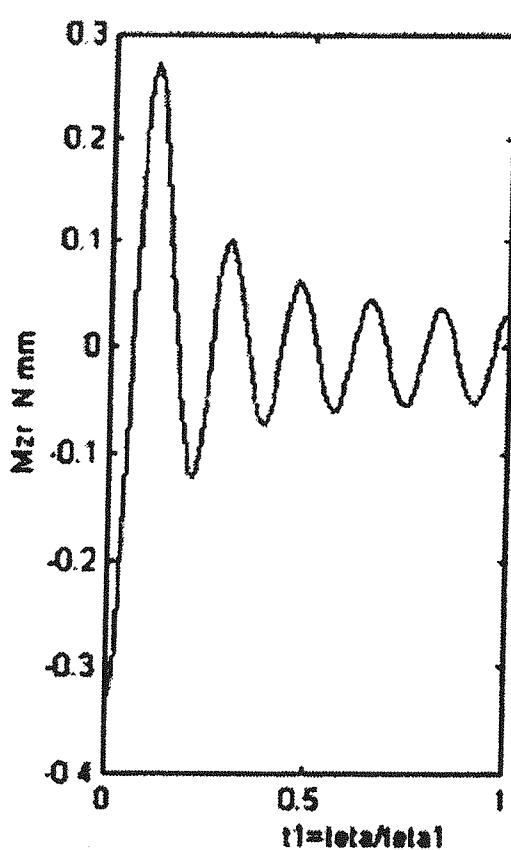
شکل (۱۲) توزیع نیروهای داخلی در استرینگر.

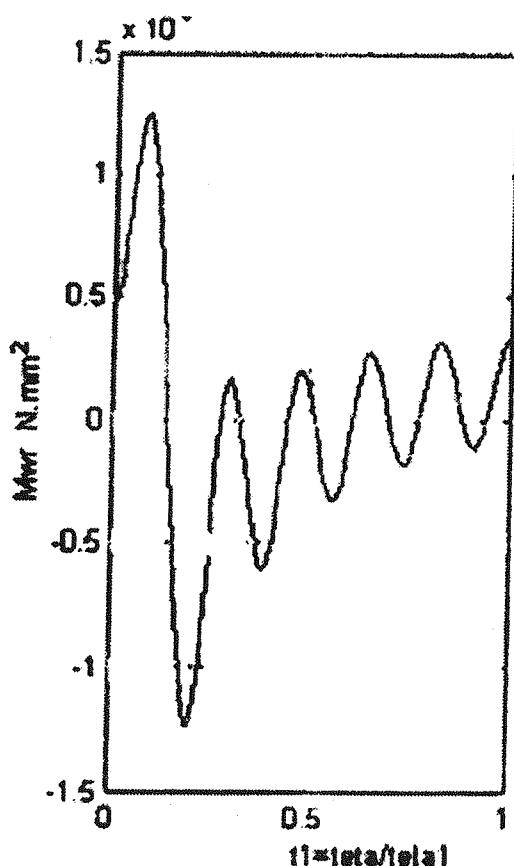
شکل (۱۳) توزیع نیروهای داخلی در رینگ.

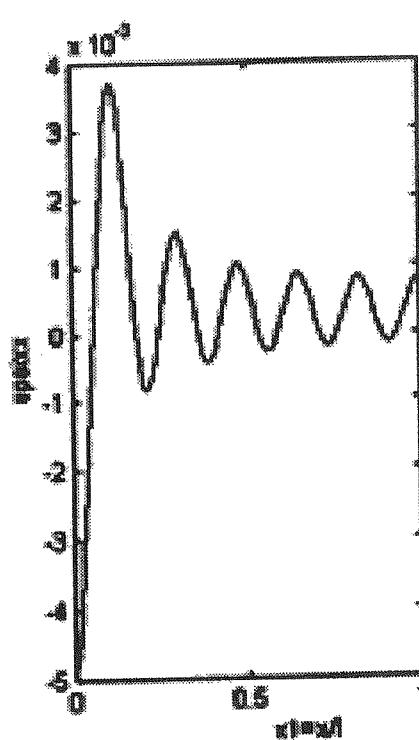
شکل (۱۴) توزیع ممان خمشی داخلی در رینگ حول محور x.

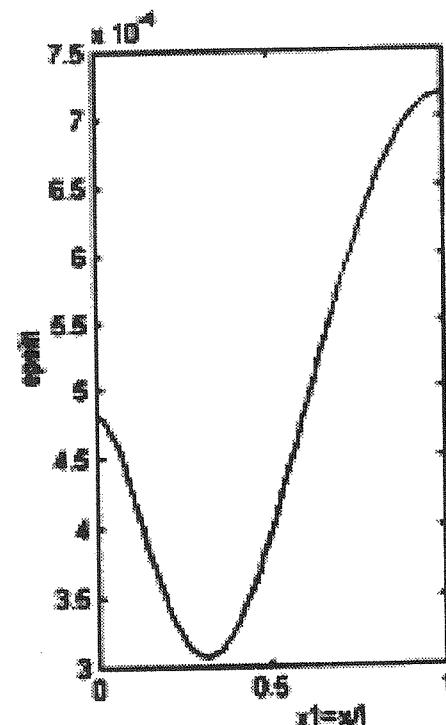
شکل (۱۵) توزیع ممان های خمشی داخلی در رینگ حول z.

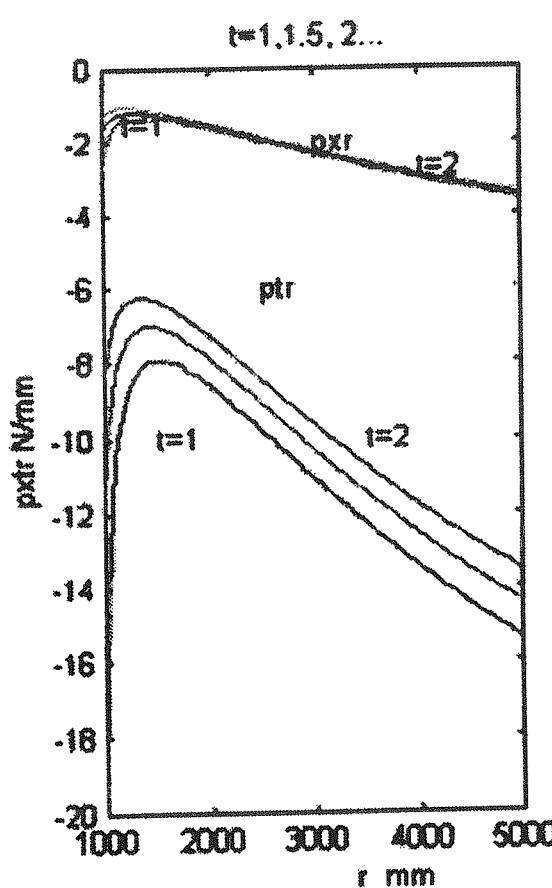
شکل (۱۶) توزیع ممان های اعوجاجی در رینگ.

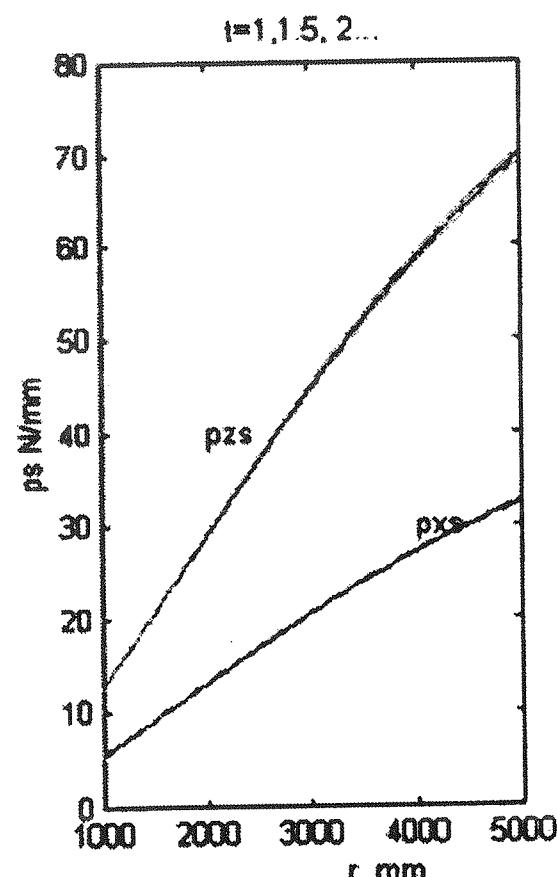
شکل (۱۷) توزیع کرنش طولی در پوسته.

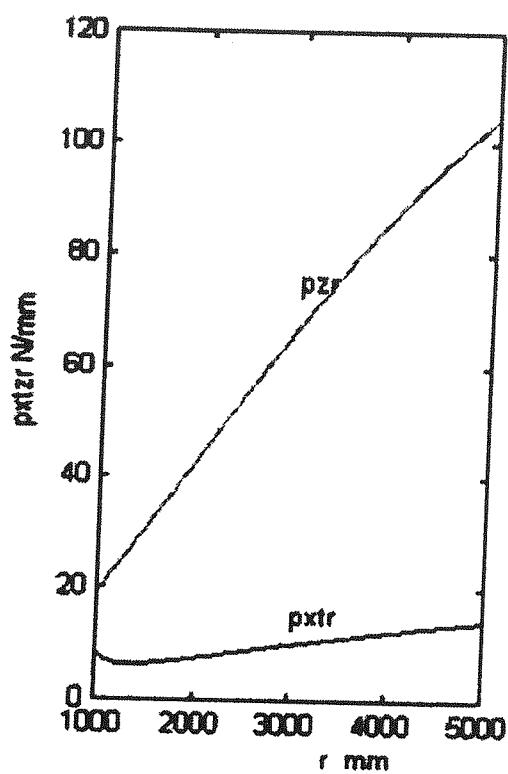
شکل (۱۸) توزیع کرنش محیطی در پوسته.

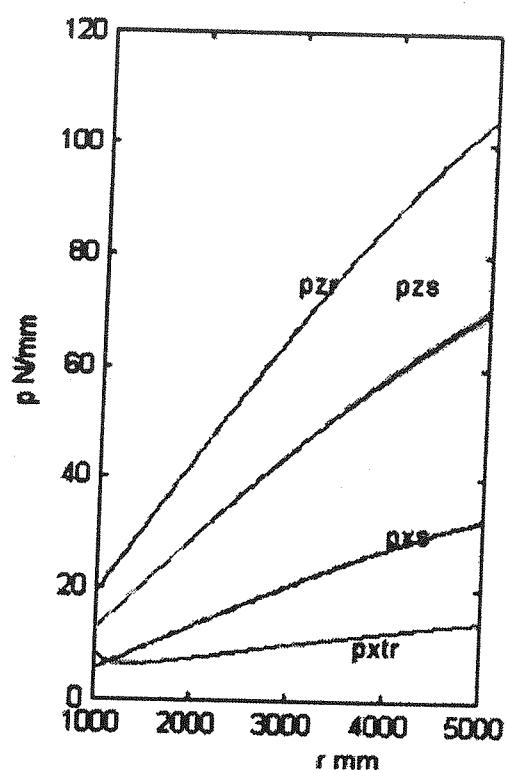
شکل (۱۹) نیروهای تعاملی برشی در رینگ (r).

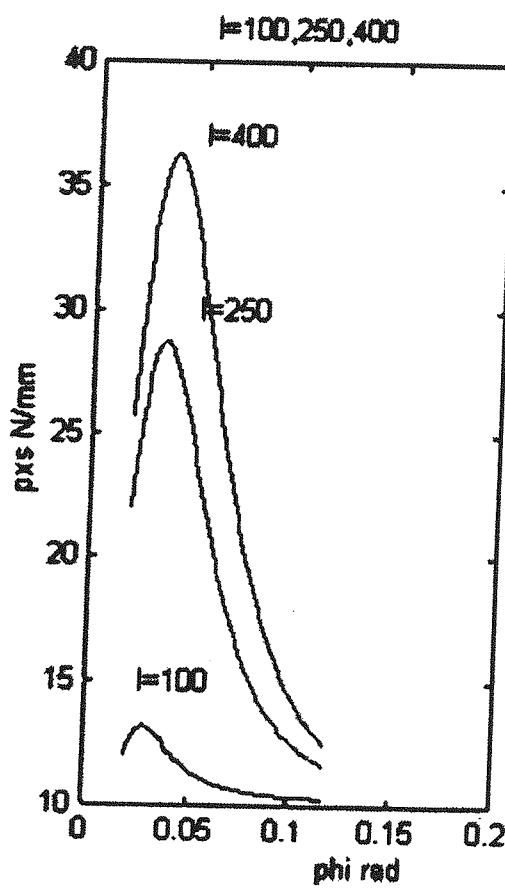
شکل (۲۰) نیروهای تعاملی برشی و عمودی در استرینگ (r).

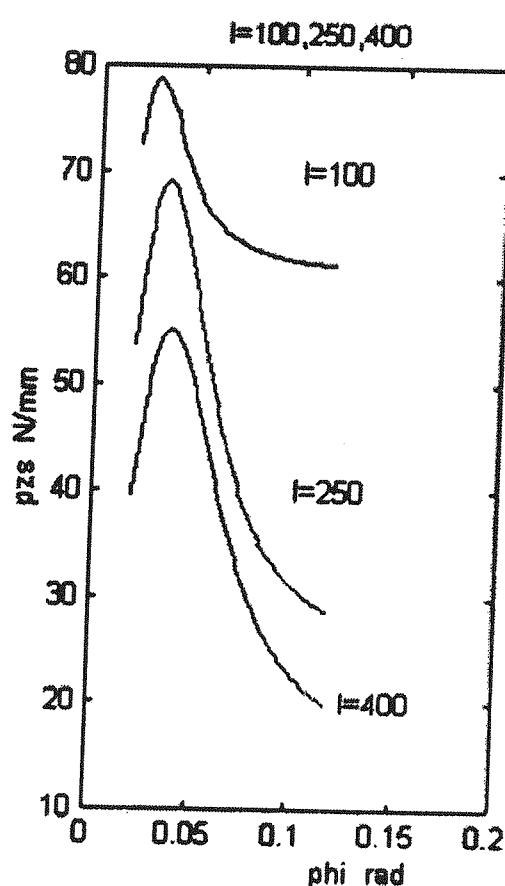
شکل (۲۱) نیروهای تعاملی برشی و عمودی در رینگ (r).

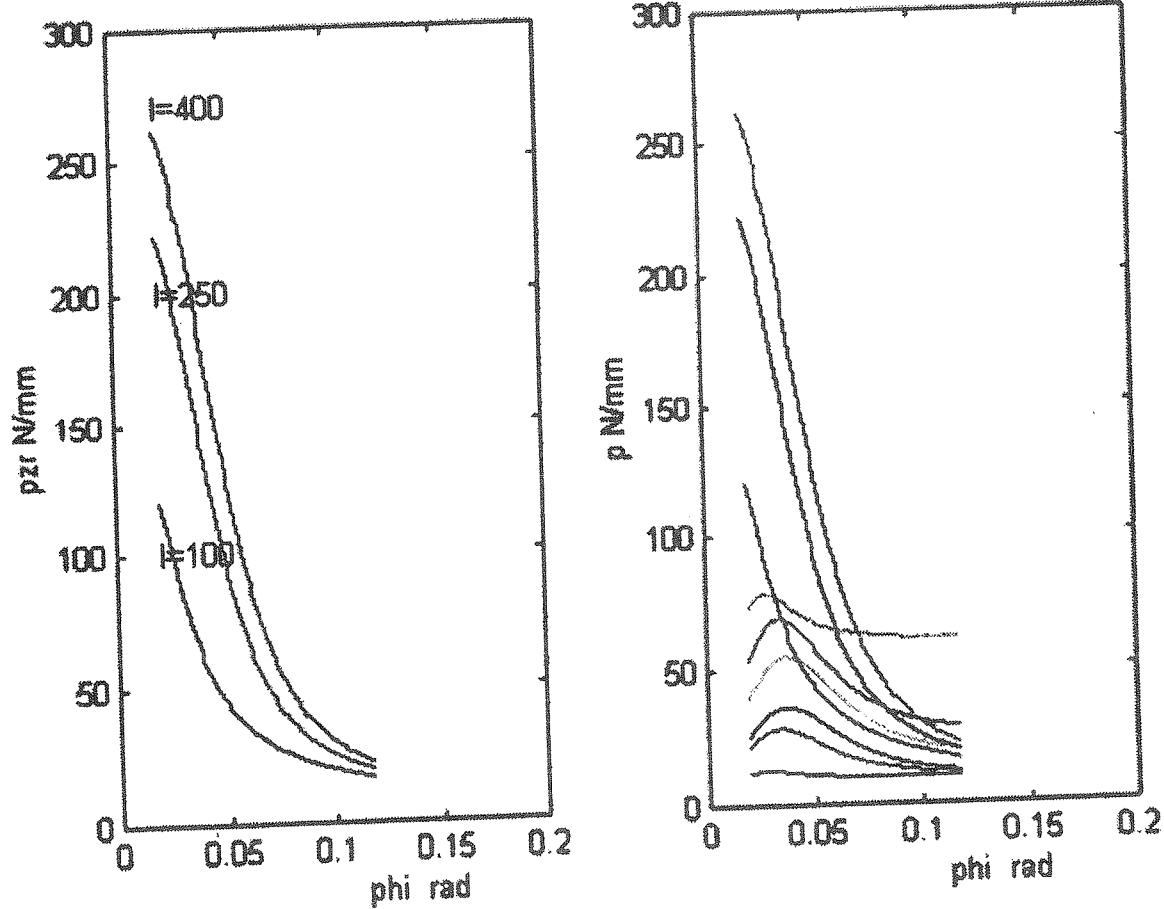
شکل (۲۲) مقایسه نیروهای تعاملی در رینگ و استرینگ (r).

شکل (۲۳) نیروهای تعاملی برشی در استرینگ (ϕ).

شکل (۲۴) نیروهای تعاملی شعاعی در استرینگ (ϕ).

شکل (۲۶) مقایسه نیروهای تعاملی در رینگ و استرینگ (ϕ).

شکل (۲۶) مقایسه نیروهای تعاملی در رینگ و استرینگ (ϕ).

زیرنویس ها

- 1.stringer
- 2. ring or frame
- 3.(unit cell)

4.Anticlastic Curvature

5. Variational

مراجع

- [1] James Ting, Shun Wang "Discrete Analysis of Stiffened Composite Cylindrical Shells", -AIAA-Vo23, NO 11, pp. 455-460, March 1985.
- [2] Eric. R. Johnson, Naveen Restogi "Intracting load in an Orthogonally stiffened Composit Cylindrical Shell" AIAA - Journal - Vol 33, No7, pp. 1319-1326, July 1995.
- [3] Clive L Dym, Irving H Shames "Solid Mechanics, A Variational Approach" p, 110, Library Congress Cataloging Data, 1973.
- [4] Don O. Brush, Bo O Almorth "Buckling Of Bars, Plates, and Shell", p. 142, Library of Congress Cataloging in Publication Data 1975.
- [5] W Tsai "Introduction to composite materials", P. 226, Technomatic publishing co 1980.
- [6] Noel W. murray "Introduction to the Theory of Thin Walled Structures" p. 74, Clarendon Press Oxford 1986.
- [7] Woodson.M.B "Optimal Design of Composite fuselage frame for Crashworthiness" Dissertation Departemant of Aerospace and Ocean Enging. Virginia Polytechnic Institutue and State University Blacksburg. Virginia pp. 17-71 December 1994.
- [8] Bauld.N.R.Jr.and Tzeng. L A Valasov "Theory for Fiber-Reinforced Beams with Thin-Walled Open Cross-Sections"; International Journal of Solids and Structures; Vol. No. 3. pp. 227-297, 1984.
- [9] C.M.Wang "Ritz method for vaibration analysis of cylindrical shells with ring stiffeners" journal of engineering mechanics, pp. 134-142 february 1997.